

pred očima. I danas u našim gramatikama tuđih jezika nailazimo na štamparske pogreške, kakvih apsolutno ne smije biti u naučnim knjigama. Neki dan dohvatih knjigu »Sveznadar« u jednoj knjižari i pogledah najprije kraj knjige, te naidoh na tri strane ispravaka. Dalje nisam htio ni gledati, pa je nisam htio ni kupiti, jer ne ću da plaćam nehaj i nepažnju prema čitaocima. Prije Drugog svjetskog rata mogao sam pratiti slovenske listove i sa zadovoljstvom se uvjeriti, da se Slovenci u štamparstvu drže svjetskog standarda. Ne znam, kako je danas, ali pretpostavljam, da se oni nisu iznevjerili svojoj urednosti.

Kad god uzmem u ruke koju našu knjigu s rubrikom »Ispravci«, ja se u duši postidim pred svakim strancem, kojemu bi ta knjiga mogla doći u ruke, kao što lijepom broju njih, koji uče naš jezik, i dolazi. Ima nešto još gore — a što ne će biti naodmet da ovdje usput spomenem. Pred koju godinu izašao je u Dubrovniku jedan zbornik o našem pomorstvu, namijenjen i strancima, jer je svaki članak imao na početku sadržaj u engleskom jeziku, ali u takvom engleskom jeziku, da svisneš od stida kod pomisli, da bi koji primjerak te knjige zaista mogao doći kojemu Englezu do ruku.

A gdje vam je zbrka, koja postoji samo kod Hrvata i Srba u pisanju tuđih prezimena i imena mjesta? Srbi ih pišu prema izgovoru, ili po pravilu »hit or miss« — jer gdje je taj pisac ili novinar, koji zna, kako se imena izgovaraju u svim evropskim jezicima, pored činjenice da se čirilskim alfabetom *ne mogu* napisati brojni zvukovi tuđih jezika. Hrvati se drže eti-

mološkog pisanja, ali se i oni češće posluže pravilom »hit or miss« (pogodi ili promaši), pa je bivšem predsjedniku USA Hooveru jedamput pravo ime Hoover, drugi put Hoover, a treći put čak i Hower. Roosevelt može da bude i Roosewelt, a Liverpool i Liwerpool. Zanimljivo bi bilo doznati, otkle naši novinari vade ta krivo napisana imena, jer ih ni u jednoj svjetskoj publikaciji ne mogu naći tako izopačena.

Ali vratimo se na štamparske pogreške u knjigama, u čemu jedini Hrvati i Srbi uživaju nezavidan monopol među svima civiliziranim narodima svijeta, i zapitajmo se: zašto baš kod nas ta neoprostiva pojava? Je li to »bestužnost«? Ova riječ bestužnosti rijetko se, ako ikada, u našoj književnosti upotrebljava, a zapravo znači, što i Talijanu »Non m'importa«, Englezu »I don't care«, a nama »Nije mi stalo«. »Nije mi stalo« ni pred sobom ni pred drugima. Moja pok. baba je običavala reći, da je bestužnost »veliki grih«, da nema gore stvari negoli biti bestužan. Je li moguće, da su naši pisci i korektori bestužni? Zar im nije stalo do toga, što njihove knjige odlaze u javnost iznakažene štamparskim pogreškama, kojih u njima apsolutno ne smije biti? U velikom je svijetu običaj, da se piscu pošlje na uvid zahtjev korektura, da ga korektor, ma i nehотиčnom nepažnjom, ili eventualnim neznanjem, ne bi izložio kritici ili podsmijehu ocjenjivača i čitalaca.

Knjiga je naš svjedok pred svijetom. Svi oni, kojima je do ugleda naše knjige i narodnog ponosa, morali bi nemilosrdno udarati po našoj bestužnosti.

I. F. L—V.